

Doarjjanjuolggadusat ohcanvuđot doarjja 2019 Oahpponeavvoráhkadeapmi

Davvisámegillii

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjok/Karášjohka
Telefovdna +47 78 47 40 00
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Sisdoallu

1.1	<i>Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit</i>	4
1.1.1	Doarjjaortnega mihttomearri	4
1.1.2	Vuoruheamit	4
1.1.3	Ulbmilolahusa eavttut	5
1.2	<i>Ohcama hápmi ja sisdoallu</i>	6
1.2.1	Doarjjaoažžu / Gii sáhtta ohcat	6
1.2.2	Ohcanáigemearri	6
1.2.3	Gáibádusat ohcamii	6
1.2.4	Eavttut ohcai	6
1.3	<i>Meroštallannjuolggadusat ja definišuvnnat</i>	6
1.3.1	Meroštallannjuolggadusat	6
1.3.2	Definišuvnnat	8
1.4	<i>Ohcama meannudeapmi</i>	8
1.4.1	Ohcama meannudeapmi	8
1.4.2	Mearrádus ja dohkkeheapmi	9
1.4.3	Eavttut doarjjaoažžui	9
1.4.3.1	Formála- ja pedagogalaš gáibádusat oahpponeavvuide	9
1.4.3.2	Teknikkalaš gáibádusat digitála oahpponeavvuide	10
1.4.4	Gárvvistanáigeamearri	11
1.4.5	Rievdadusat doarjjaeavttuin	11
1.4.6	Máksineavttut	11
1.5	<i>Raporteren</i>	11
1.5.1	Raporteren ulbmilolahusa ektui	11
1.5.2	Rehketdoalu raporteren	11
1.5.3	Čuovvoleapmi ja evalueren	12
1.5.4	Doarjaga ruovttoluottamáksin ja sihkkun	12

1.1 Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit

1.1.1 Doarjjaortnega mihttomearri

- Sámi ohppiide gávdnojit sámi oahpponeavvut buot golmma sámegillii buot fágain ja mat dávistit vuodđoahpahusa oahppoplánadahkosii

1.1.2 Vuoruheamit

Sámediggi juolluda doarjaga dábálaš ja earenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuide. Doarjaga sáhtá addit ođđa oahpponeavvu ráhkadeapmái, parallealla almmuhemiide, ođđa deaddileapmái, dáláš oahpponeavvuid ođasmahttimii, lassikomponenttaide dahje oahpponeavvu/oahppodahkosa dievasmahttimii.

Jos doarjja ohccojuvvo prošeavttaide mat eai leat mielde dán jagi vuoruheamis, ferte bidjat mielde ákkastallama ja duođaštit dárbbu.

Oahpponeavvut máttasámegillii:

- Servodatfága, Servodatmáhttu 8.-10. jahkeceahkis
- Servodatfága, Historjá 5.-10. Jahkeceahkis
- Luondufága 5.-7. jahkeceahkis
- Sámegiella nubbingiellan, oahpponeavvut mat beavttálmahttet barggu oččodit nuppi giela ohppiid doaimmi guovttegielalažžan.
- Doarjja álggahuvvon oahpponeavvoprošeavttaide, maid lea dárbu heivehit ođđa oahppoplánaide

Oahpponeavvut julevsámegillii:

- Servodatfága, Servodatmáhttu 8.-10. jahkeceahkis
- Sámegiella nubbingiellan, Sámegiella 2 8.-10. jahkeceahkis/Sámegiella 3 Joatkkaoahpahus, dás 4-6
- Sámegiella vuosttašgiellan Jo1
- Sámegiella vuosttašgiellan 8.-10. jahkeceahkis.
- Sámegiella nubbingiellan, oahpponeavvut mat beavttálmahttet barggu oččodit nuppi giela ohppiid doaimmi guovttegielalažžan.
- Doarjja álggahuvvon oahpponeavvoprošeavttaide, maid lea dárbu heivehit ođđa oahppoplánaide

Oahpponeavvut davvisámegillii:

- Boazodoallofága joatkkaoahpahusas
- Sámegiella nubbingiellan, oahpponeavvut mat beavttálmahttet barggu oččodit nuppi giela ohppiid doaimmi guovttegielalažžan.
- Doarjja álggahuvvon oahpponeavvoprošeavttaide, maid lea dárbu heivehit ođđa oahppoplánaide

Earenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut davvi-, julev- ja máttasámegillii dábálaš heiveheapmái lassin:

- Jietnagirjjit ohppiide geain lea fuones oaidnu, ADHD konsentrašuvdnaváttisvuođaguin, dysleksi dahje eará lohkanváttisvuođat, fysalaš doaibmahehttejupmi man geažil lea váttis lohkat girjji, omd. CP, ME dahje Parkinson, kognitiivvalaš hástalusat ja giellaváttisvuođat dávdda dahje váttu geažil.
- Oahpponeavvut mat vuhtii váldet inkluderema, sosiálalaš gaskavuođaid ja doaimma oktii ráđiid earáiguin.
- Oahpponeavvut main lea čielga progresašuvdna ja dássejuohkin.

Fágaidrasttildeaddji fáddá:

- Oahpponeavvut givssideami, gárrema, veahkaválddi ja vearddaguid birra

1.1.3 Ulbmilolahusa eavttut

- Lasihit sámi oahpponeavvuid buot golmma sámegillii buot fágain ja mat dávistit vuođđooahpahusa oahppoplánadahkosii

Dieđut mat galget čuvget man muddui leat olahan ulbmila;

- Lohkku man galle oahpponeavvut lea almmuhuvvon (giella, fága, jahkeceahkk ja makkár)
- Statusraportat doarjjavuostáiváldiin oahpponeavvoráhkadeamis
 - Álggahuvvon proševttat
 - Gárvvistuvvon proševttat

1.2 Ohcama hápmi ja sisdoallu

1.2.1 Doarjjaoažžu / Gii sáhtta ohcat

- Lágádusat, fitnodagat, almmolaš ja priváhta ásausat
- Fitnodagat, institušuvnnat ja organisašuvnnat mat ožžot doarjaga, galget leat registrerejuvvon Ovttatregistarii Norggas.

1.2.2 Ohcanáigemearri

- Ohcanáigemearri lea miessemánu 2.b.
- Ohcamat mat leat sáddejuvvon dán dáhtona manjá eai meannuduvvo.

1.2.3 Gáibádusat ohcamii

- Sámedikki digitála ohcanskovvi galgá geavahuvvot.
- Ohcamat mat eai deavdde ohcaneavttuid hilgojuvvojit.
- Ollislaš bušeahtta mii čájeha gollomeroštallama ja ruhtadeami.
- Sus guhte vuolláičállá máksinávžžehusa galgá leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga.

1.2.4 Eavttut ohccai

- Ohcci doaibma galgá dávistit gustovaš lágaide ja njuolggadusaide, dát guoská maiddá vearro-, divat- ja rehketdoalloláhkaaddimii.
- Doaibmabidju ii sáhte leat čađahuvvon dahje álggahuvvon ovdalgo Sámediggi lea ožžon ohcama. Erenoamáš ákkaid vuodul sáhtta spiehkastit dán njuolggadusas.
- Ohcci galgá dieđihit jus lea oččon eará almmolaš doarjagiid.

1.3 Meroštallannjuolggadusat ja definišuvnnat

1.3.1 Meroštallannjuolggadusat

Sámedikki meroštallanvuodđu galgá, nu guhkas go vejolaš, atnot.

a) Mánusa čállin

Deaddiluvvon oahpponeavvuid mánusbargu lea buktaga teaksta ja govaid teaksta.

Digitála oahpponeavvuid mánusbargu lea buktaga teaksta, govaid teaksta, buvttadeami teaksta ja jietnafiillaid teaksta.

Girječálliid ja jorgaleddjiid luovosoastin gitta 2 jagi rádjai, šiehtadusa mielde guoskevaš bargoaddiin, dahje girječállibálk 2 500 ru siiddu nammii ođđa teavsttas, mas leat 2000 guoskkahaga.

Báلكá dálá oahpponeavvuid jorgaleamis, heiveheamis, ođasmahttimis ja áigequovdilastimis lea 1 500 ru siiddu nammii mas leat 2000 guoskkahaga. Girječálliid luovosoastin galgá ákkastuvvot ja duođášuvvot.

Korrektuvrra ja giellabassama ovddas 200 ru siidui mas leat 2000 guoskkahaga.

Referánsajovkui gitta 50 000 ru rádjai. Oahpporáidduide, paralleallaalmuhemiide ja earenoamáš heivehuvvon oahpponeavvuide sáhhtá dárbbu mielde ohcat eanet. Goluid galgá čilget.

Doarjja eará sisdollui, nugo govaide, govvidjumiidda ja vuoigatvuođaide. Spesifiserejuvvojit gollomeroštallamis. Máksu vuoigatvuođaid ovddas galgá duođášuvvot. Eará golut galget spesifiserejuvvojit.

b) Buvttadeapmi

Guoská deaddiluvvon- ja e-girjeoahpponeavvuide (sáhhtá leat e-pub, flipping-book (bláđengirji) ja pdf): Oppalaš buvttadangolut (golut juohke oahpponeavvui) leat doaimmahusgolut ja teknihkalaš buvttadeapmi, ja doarjja rehkenastojuvvo ollislaš viidodagas oahppogirjjiis mas boahtá ovdan galle 16-siidosaš árkkas leat (siidolohku juohke árkkas = 16).

Nubbi dáin gollokatgoriijain adno:

Gollokatgoriija 1: Gitta 50% rádjái govaid bidjamis 21 000 ru. árkkas.

Gollokatgoriija 2: Badjel 50% govaid bidjamis 24 000 ru árkkas.

Govvidjumiiguin oavvilduvvojit e.e. govat, tevnnegat, tabeallat, formelat.

Doaimmahusgollun oavvilduvvojit gielalaš, fágalaš ja pedagogalaš meannudeapmi ja korrektuvrra lohkan.

Teknikkalaš buvttadeapmin oavvilduvvojit formáhta, báberkvalitehta, ivdnegeavaheapmi, korrekturdivvumat, čatnan ja olgoš ja eará gullelaš barggut.

E-girjebuvttadeamis galgá geassit vurdojuvvon prentengoluid.

Guoská digitála oahpponeavvuide:

Ollislaš buvttadangollun lohkkovvojit doaimmahusgolut ja teknihkalaš buvttadeapmi.

Ovddidanbarggu ja sisdoallobuvttadeami viidodat sorjá oahppanressursaid mohkkáivuodas.

Oahpponeavvuid mohkkáivuoha sirrejuvvo čuovvovaččat:

Gaskageardánis mohkkáivuoha – veaháš multimediála, seahkálásbuktagat (muhtumassii ráidduid mielde)

Multimediála/multimodála (čuovga, govva, video), ii leat ráidduid mielde, spillat, simuleremat, vuorrováikkuheadjji.

Ohcci galgá ákkastit teknihkalaš čovdosa válljema.

Diibmobáلكá lea gitta 680 ru rádjai.

c) Oppalaš golut

Deaddiluvvon oahpponeavvuid várás:

Dasa lassin sáhtta buvttadanguin b) rehkenastit gitta 100% rádjái asi dábálaš goluide vuoddoalmmuhusaide ja 60% rádjái paralleallaalmmuhusaide. Oppalaš golut leat eará olggosgolut mat lágádusas leat oahpponeavvuid ráhkadeamis earret daid mat gullet eará gollokatgoriijaide.

Digitála oahpponeavvuid várás:

Oppalaš golut mat čuvvot buvttadusa sáhtta fievrridit ollásit vuoddoalmmuheamis ja 60% rádjái paralleallaalmmuhusain.

1.3.2 Definišuvnnat

Oahpahuslága lánkaásahusa mielde, § 17-1, meroštallojuvvo oahpponeavvu ná:

Oahpponeavvun oaivilduvvojit buot deaddiluvvon, eai deaddiluvvon ja digitála oasit mat leat ráhkaduvvon oahpahusa geavahussii. Dat sáhttet leat ovttaskas dahje leat ollisvuoda oassin, ja okto dahje ovttas duhtadit Oahppoplánadahkosa Máhttoloktema gelbbolašvuodamihtu.

1.4 Ohcama meannudeapmi

1.4.1 Ohcama meannudeapmi

- Ohcamiid árvoštallamis deattuhit lea go doaibmabidju Sámedikki vuoruhemiid siskobealde fágalaš sisdollui, ámmátlašvuhtii ja kvalitehtii. Earret eará árvoštallat leago prošeavtta vejolaš čađahit.
- Ohcamiid meannudeami oktavuodas sáhtta Sámediggi árvoštallat ohcci/doaimma guhkes áiggi birgenvejolašvuoda, stabilitehta, nanusvuoda ja čađahannávccaid.
- Sámediggi sáhtta viežžat kredittadieđuid ohcci birra.
- Váilevaš raporteremat ja maŋŋoneamit gárvvistanáigemeeriid ektui ovddit doarjjaáššiin deattuhuvvojit.
- Ohcamat mat eai deavdde ohcaneavttuid hilgojuvvojit.
- Ohcamat meannuduvvojit dađistaga ja golmma mánu siskobealde dan rájes go ohcan lea boahtán midjiide.
- Sámediggi sáhtta ohcalit eambo duodaštusaid dahje gohččut čielggadanságastallamii
- Sámediggi doallá vejolažžan ahte ohcansubmi ja prošeavtta viidodat sáhttet divoduvvot doarjjaruđaid oppalaš rámma veardádallamis.

1.4.2 Mearrádus ja dohkkeheapmi

- Doarjjaoažžu galgá ovdal go lea gollan 5 vahku doarjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jos Sámediggi ii oaččo eavttuid dohkkeheami, sihkkovuvvo doarjja dieđitkeahtá duođi eanet.
- Doarjja máksojuvvo easka maŋŋel go doarjjavuostáiváldi lea vuolláičállán ja sádden ruovttoluotta duođaštusa gos dohkkeha doarjaga eavttuid. Sus guhte vuolláičállá doarjjaeavttuid, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ ása husa.

1.4.3 Eavttut doarjjaoažžui

- Doarjjaoažžu galgá dieđihit ahte Sámediggi lea dorjon doaibmabiju/prošeavtta.
- Maŋŋá doarjjamearrádusa ii sáhte dábalaččat addojuvvot eanet doarjja seamma doaibmabidjui/prošektii.
- Doarjjaoažžus galgá leat dásseárvo- ja máŋggabealatvuođa perspektiiva doaimmastis, bálvalusainis ja buktagiin.

1.4.3.1 Formála- ja pedagogalaš gáibádusat oahpponeavvuide

- Oahpponeavvut galget buvttaduvvot deaddiluvvon hámis, deaddiluvvon ja digitálaosiiguin buortalaga, dahje dušše digitála hámis. Earenoamážit heivehuvvon oahpponeavvuin sáhtta maidái konkretiserenávdnasiid geavahit.
- Buot oahpponeavvut berrejit heivehuvvot ohppiid várás geat dárbašit earjalis láchčima, gč. gáibádusa heivehuvvon oahpahasas. Earenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut leat ohppiid várás geat dárbašit viidát heiveheami ja hui ollu individuála heiveheami.
- Oahpponeavvut galget ráhkaduvvot ođđa oahppoplánaid mielde mat mearriduvvojit 2019:is. Maidái oahpponeavvuid divodeami oktavuodas galget ođđa oahppoplánat leat vuodđun.
- Válmmas oahpponeavvus galgá boahit ovdan makkár olahusjovkui ja fágii buvttat lea ráhkaduvvon ja lea go oahpponeavvu visotgokči . Jus oahpponeavvu ii leat visotgokči , de galgá boahit ovdan makkár fáttát/suorggit fágas (-in) gokčojuvvojit.
- Go oahpponeavvut ráhkaduvvojit, de galgá čuovvut sámi riektáčállinnorpmat ja geavahit dohkkehuvvon tearpmat. Dohkkehuvvon tearbman oaivilduvvojit tearpmat mat gávnojit sátnegirjiin/-listtuin. Jus ođđa tearpmat ráhkada, galgá doarjjaoažžu čuovvut Sámedikki terminologijabarggu njuolggadusaid ja sáddet ođđa tearpmat Sámi Giellagáldui dohkkeheapmái. Go válmmas oahpponeavvus geavaha tearpmat mat eai leat dohkkehuvvon Giellagáldus, de galgá oahpponeavvus boahit ovdán makkár tearpmain lea sáhka
- Oahpponeavvuid hábmemis galgá váldit vuhtii oppa sámi perspektiivva ja máŋggakultuvrrat servodaga máná jaoahppi identitehta duođašteapmin ja viiddidan dihte sin perspektiivva.
- Oahpponeavvuin mat gaskkustit oppalaččat sámi servodaga, kultuvrra ja historjjá birra, lea deatalaš ahte teaksta ja govvaávdnasat čájejit Sámi girjávuođa.
- Oahpponeavvut galget hábmejuvvo dainnalágin ahte ovddidit dásseárvvu ja ovttadássásašvuođa, ja garvit vealaheami, gč. likestillings- og diskrimineringsloven § 27.
- Go ráhkada oahpponeavvuid gos leat máŋga komponantta/oasi berre doarjjavuostáiváldis leat čálii-/jorgaleaddjjoavku gos leat unnimus 3-4 olbmo, sihkkarastin dihte prošeavtta čađaheami.
- Doarjjaoažžu galgá ása hit referánsajoavkku mas lea áige guovdilis fágapedagogalaš gelbbolašvuohta ja oahpponeavvogelbbolašvuohta mii sáhtta čuovvolit prošeavtta ja váikkuhit dasa ahte buktagis šaddá buorre dássi. Digitála oahpponeavvuid ráhkadeamis galget IKT-

gelbbolašvuohta ja gelbbolašvuohta IKT digitála áđaid pedagogalaččat geavaheamis, maiddái ovddastuvvot referánsajoavkkus.

- Doarjjaoažžu galgá dahkat šiehtadusa girječálliiguin, govvabiddjiiguin, jorgaleddjiiguin ja earáiguin geat galget searvat bargui dan ektui ahte olles oahpponeavvu dahje oasis das, sáhttet almmuhuvvot, háddjejuvvot dahje ráhkaduvvot girjin, elektrovnnalaš hápmin (maiddái neahttaveršuvdnan) dahje vaikko makkár eará gaskaoami bokte.
- Doarjjaoažžus galgá leat šiehtadus girječálliiguin dan birra ahte oahpponeavvu, nuvtá galgá sáhttit jorgaluvvot eará sámi gielaide.
- Doarjjaoažžu geatnegahtto jearaldaga vuođul, nuvtá addit elektrovnnalašhámi mánusis Giellateknoi, Romssa universitehta sámi giellateknologiija guovddáš, geat ovdánahttet giellateknologalaš prográmma. Elektrovnnalaš mánusa sisdoallu galgá leat seamma lágan go válmmas buktagis, ja leat dakkár hámis ja formáhtas mainna sáhtta bargat dábálaš dihtoriin. Mánus ferte leat struktuvrralaš, ja bajádusat, bajilčállagat jna. fertejit identifiserejuvvot kodaiguin. Lágideaddji galgá addit dieđuid dan birra makkár formáhta lea geavahuvvon ja mot dan galgá rahppat. <http://giellatekno.uit.no/>
- Doarjjaoažžu galgá addit 20 gáhppálaga dábálaš oahpponeavvus ja 10 gáhppálaga dahje šihttojuvvon meari heivehuvvon oahpponeavvus Sámediggái. Digitála oahpponeavvuide galgá doarjjaoažžu sáddet sisbeassandieđuid Sámediggái
- Doarjjaoažžus lea ovddasvástádus oahpponeavvuid juohkimis ja vuovdaleamis.
- Doarjjaoažžu galgá fuolahit ahte deaddiluvvon oahpponeavvut fállujuvvojit márkaniid unnimusat vihtta jagi.
- Doarjjaoažžu galgá fuolahit digitála oahpponeavvuid doaimmas ja bajásdoallamis unnimusat vihtta jagi dan rájes go leat olámuttus.

1.4.3.2 Teknihkkalaš gáibádusat digitála oahpponeavvuide

- Digitála oahpponeavvut, mat leat ráhkaduvvon dainna jurdagiin ahte doarjut oahpahasdoaimmaid oahpahas- og oahpahasuorggis, daidda guoská lánkanjuolggadus Universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-21-32?q=forskrift%20om%20universell%20utforming>
Bagádus universealla hábmemei/universell utforming: <https://uu.difi.no/krav-og-regelverk>
- Digitála oahpponeavvut galget ráhkaduvvot dainna jurdagiin ahte daid galgá leat álki ođastit ja sajustit ođđa oahpponeavvoproševttaide.
- Digitála oahpponeavvu galgá čuovvovaš gáibádusaid deavdit:
 - Galgá sáhttit neahtas geavahit, dehe viežžat neahtas, ja sáhttit geavahit iešguđet lágan neahttalohkkiin ja operatiivavuogádagain.
 - Galgá álkit sáhttit geavahit rabas standárddaid, ja duođaštit makkár formáhtat gáibiduvvot, ja lea go dárbu liigeáđaide ja eará viiddidemiide neahttalohkkis.
 - Digitála oahpponeavvut (ii gusto mánáidgárdde ávdnasiidda) galget merkejuvvot "Norsk standard NS 4180:2017 Læringsteknologi - Metadata for læringsressurser" ektui, gos oahpposesifihkka iešvuođat kap. 5.2.2 galget devdojuvvot oktan referánsaiguin Grep:ii

- (našunála oahppoplánadiehtovuodđu vuodđooahpahussii). Geahča maiddá standárda Isáhus B, "Eksempel på bruk". http://grepwiki.udir.no/index.php?title=Grep_og_NS4180
- Jus oahpponeavvu gáibida sisabeassama, galgá FEIDE bokte leat okta vejolaš sisabeassan vuohki. <https://www.feide.no/integrasjon-med-feide>

1.4.4 Gárvvistanáigeamearri

- Áigemearri gárvet lea manimusat 3,5 jagi manjá doarjareivve dáhtona.
- Erenoamaš dilálašvuodaid geažil ohcat guhkit áigemeari eanemusat 2 jagi.

1.4.5 Rievdadusat doarjjaeavttuin

- Doarjjaoažžu ii sáhte čađahit mearkkašahtti rievdadusaid guoskevaš prošeavttas dahje doaibmabijus ovdalgo lea čálalaččat dieđihan Sámediggái ja ožžon Sámedikki čálalaš dohkkeheami. Dohkkehuvvon ruhtadanplána ja investerenplána rievdadeapmi adnojuvvo álo mearkkašahtti rievdadussan.

1.4.6 Máksineavttut

- 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta/doaibmabidju lea álggahuvvon, 25% go prošeakta lea beallemuttos ja 25 % go mearrádusa eavttut leat ollašuhthuvvon.
- Prošeavttain main leat mánga oasi (oahppodagus dahje sullasaš), máksojuvvo nubbi ja manimus oassi doarjagis iešguđet osiide dađi mielde go dat válbmanit.
- Jos ohcci ovdal lea ožžon doarjaga Sámedikkis ja doarjjaoažžu lea rihkkon doarjjaeavttuid de sáhtá dat dagahit dan ahte máksimat bissehuvvojit dassáži go eavttuid rihkkun lea nohkan.

1.5 Raporteren

1.5.1 Raporteren ulbmilolahusa ektui

- Doarjjaoažžu galgá reporteret oahpponeavvoprošeavtta fágalaččat ovdáneami jagi manjil go prošeakta lea álggahuvvon.
- Doarjjaoažžu galgá reporteret doarjaga geavaheami birra ja geavahit Sámedikki mála reporteremii.
- Jus oahpponeavvus leat ođđa ráhkaduvvon tearpmat mat leat sáddejuvvon Giellagáldui dohkkeheapmái, galgá tearbmalisttu čuovvut loahpparaportta mielde.
- Dieđut ođđa oahpponeavvu birra ja dan čanastat oahppoplánii: fága/fáddá, giella ja jahkeceahkki.
- Dieđut deavdá go oahpponeavvu Sámedikki formála, fágalaš ja teknihkkalaš gáibádusaid
- Jahkásaš raportat ovdáneami birra prošeavttain mat leat jođus heivehandihte Sámedikki oahpponeavvoráhkadeami doaibmaaplána dárbbuide

1.5.2 Rehketoalu raporteren

- Rehketoallu ruđaid geavaheamis galgá čájehit ollislaš goluid ja dietnasa. Dasa gullet prošeavtta/ doaibmabiju eará vejolaš doarjagat ja dietnasat. Rehketoallui sáhtá váldit mielde dušše dakkár goluid ja dietnasiid mat njuolga leat čadnojuvvon prošeavtta/ doaibmabiju čađaheapmái. Dalle go

lea dohkkehuvvon gollogeahčastat galgá rehketdoallu leat fievrriduvvon nu ahte dan sáhtá buohtastahttit gollogeahčastagain. Stuorra spiehkastagaid dohkkehuvvon gollogeahčastaga ja rehketdoalu gaskka galgá kommenteret.

- Rehketdoalu ruđaid geavaheamis badjel 200 000 ru galgá stáhtaaudiserejuvvon dahje registrerejuvvon revisor duođaštit.
- Doarjjaoažžu gii lea registrerejuvvon momsaregistaris, galgá rehketdoalus čájehit goluid ja dietnasiid momssa haga. Dát ii guoska sidjiide geat leat luvvejuvvon momsadivadis dahje ožžot spiehkastit momsadivada rehkenastimis.
- Jos loahpalaš golut proševtta/doaibmabiju rehketdoalus leat unnit go dohkkehuvvon gollogeahčastat mearrádusas, unnida Sámediggi doarjaga vásttolaččat.

1.5.3 Čuovvoleapmi ja evalueren

- Sámediggi ja Riikarevišuvdna sáhttet bearráigeahččat geavahuvvojit go ruđat eavttuid mielde, gč. juolludusnjuolggadusaid § 10 nuppi lađđasa ja riikarevišuvdnalága § 12 goalmmát lađđasa.
- Sámediggi sáhtá bivdit lassi dieđuid, ja ohccis lea geatnegasvuohta daid buktit. Leat dieđuit mat galget geavahuvvot statistihkain ja eará raporteremiin. Sametinget kan be om ytterlige opplysninger som søker er pliktet til å gi. Dette gjelder opplysninger som skal brukes i statistikk og annen rapportering.

1.5.4 Doarjaga ruovttoluottamáksin ja sihkkun

- Proševtta gárvviteami oktavuodas galget geavatkeahces doarjjaruđat máksojuvvo ruovttoluotta Sámediggái.
- Sámediggi sáhtá gáibidit doarjaga ruovttoluotta máksojuvvo jos dat lea máksojuvvon menddo ollu.
- Sámediggi sáhtá geassit doarjjalohpádusa ruovttoluotta dahje gáibidit ahte doarjja máksojuvvo ruovttoluotta jos:
 - doarjjaoažžu lea rihkkon dieđihangeaskku.
 - doarjja ii leat geavahuvvon juolludusa ulbmila mielde ja daid eavttuid mielde mat leat mearriduvvon doarjjareivves.
 - lea gáibiduvvon heaittiheapmi, ovddiduvvon reastaluvvangohčus, priváhta dahje almmolaš vealgešiehtadallamat leat rahppojuvvon doarjjaoažžu ektui dahje doarjjaoažžu heaitá máksimis máksámušaidis.
 - doarjjaoažžu lea rihkkon dáid njuolggadusaid mearrádusaid.
- Jos doarjjaoažžu dákkár oktavuodain ii mávsse ruovttoluotta, de sáhtá Sámediggi rievtti bokte gáibidit máksojuvvo dan mii lea buorin. Jos ruđat eai máksojuvvo ruovttoluotta mearriduvvon áigemeari sisa, de sáhtá gáibidit maŋnoneami ovddas reanttuid vel lassin, gč. lága “lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling mv.”.
- Jos doarjjaoažžu reastaluvvá, proševtta doaibma bissehuvvo dahje loahpahuvo, dahje doarjjaoažžu eará sivaid geažil ii sáhte dahje ii áiggo čađahit almmuheami, de sáhtá Sámediggi doalahit vuoigatvuođa váldit badjelasas almmuheami. Doarjjaoažžu galgá šiehtadusas čállin dieđihit dan birra erenoamážit, ja čáli galgá dan dohkkehít. Seamá gusto šiehtadusaide earáiguin geat leat leamaš mielde oahpponeavvu ráhkadeamen.